

Prožívání jednoty v rané církvi

Texty na tento týden

Sk 1,12–14; Sk 2,5–13; Zj 14,12; Sk 2,42–47; Sk 4,32–37; Sk 5,1–11; 2K 9,8–15

Základní verš

„Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se.“ (Sk 2,42)

Jednota církve je výsledkem společné duchovní zkušenosti s Ježíšem, který je Pravdou. „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ (J 14,6) Ve společenství se pevné svazky vytvářejí díky společné duchovní cestě a zkušenosti. Pro první adventisty bylo takovou zkušeností milleritské hnutí. To, že se v roce 1844 společně snažili najít vysvětlení pro své zklamání, spojilo jejich srdce. Tato zkušenost stála u zrodu Církve adventistů sedmého dne a měla zásadní vliv i na její další teologické důrazy (např. učení o předadventním soudu).

Zkušenost Ježíšových učedníků po jeho nanebevstoupení je svědectvím o moci Božího slova, modlitby a společenství při vytváření jednoty a souladu mezi věřícími s různým národnostním, kulturním a náboženským pozadím. Stejnou zkušenost můžeme prožívat i my dnes.

„Tvrdím, že vzájemné společenství (ve významu bratrství a přátelství) je mimořádně důležitým prvkem společného uctívání. ... Pro křesťana neexistuje žádná náhrada za duchovní svazek, který ho spojuje s ostatními věřícími a s Pánem Ježíšem Kristem. ... Ježíš Kristus nejprve přivede lidi k sobě, ale pak takového člověka vždy připojí k ostatním věřícím ve svém těle, v církvi.“ (RAYBURN, Robert G., *O Come, Let Us Worship*. Grand Rapids: Baker Book House, 1980, str. 91)

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Dny přípravy

¹²Potom se z hory, které se říká Olivová, vrátili do Jeruzaléma; není to daleko, jen asi kolik je dovoleno ujít v sobotu. ¹³Když přišli do města, vystoupili do horní místnosti domu, kde pobývali. Byli to Petr, Jan, Jakub, Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův, Šimon Zélóta a Juda Jakubův. ¹⁴Ti všichni se svorně a vytrvale modlili spolu se ženami, s Marií, matkou Ježíšovou, a s jeho bratry. (Sk 1,12–14)

Osobní studium

V posledních hodinách, které Ježíš strávil před svou smrtí s učedníky, jim slíbil, že je nenechá samotné. Pošle jim Přímluvce, Ducha svatého, který bude s nimi. Duch svatý je bude vyučovat, připomene jim všechna Ježíšova slova (J 14,26) a povede je k pravdě (J 16,13). V den svého nanebevstoupení Ježíš obnovil své zaslíbení: „Vy však budete pokřtěni Duchem svatým, až uplyne těchto několik dní ... dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“ (Sk 1,5.8)

Znovu si přečti dnešní text (Sk 1,12–14) a soustřed' se na chování učedníků během deseti dní, v nichž čekali na seslání zaslíbeného Přímluvce. Co konkrétně dělali? Jak rozumíš motivům jejich jednání?

Uvedených deset dní si můžeme představit jako období intenzivní duchovní přípravy – jakési duchovní soustředění, kdy si učedníci společně připomínali Ježíšova slova, skutky, učení a znamení. „Ti všichni se svorně a vytrvale modlili...“ (Sk 1,14)

„Když učedníci čekali na splnění zaslíbení, projevovali upřímnou lítost a pokorně vyznávali svou nevěru. Vzpomínali na slova, která jim Kristus řekl před svou smrtí, a začínali plně chápat jejich význam. Vzájemně si připomínali pravdy, které se jim vytratily z paměti a nyní se jim znovu vybavovaly. Vyčítali si, že Ježíši nerozuměli. Znovu se jim před očima promítaly všechny události jeho úžasného života. Když přemýšleli o jeho svatosti, měli pocit, že žádné břemeno není příliš těžké a žádná oběť příliš velká, a i jejich touhou bylo svědčit svým životem o kráse Kristova charakteru. Kdyby mohli uplynulé tři roky prožít ještě jednou, zachovali by se úplně jinak. Kdyby se mohli se svým Učitelem setkat znovu, udělali by všechno pro to, aby poznal, jak hluboce ho milují a jak upřímně litují každého projevu nevěry, jimž ho zarmoutili. Utěšovali se však myšlenkou, že jim odpustil. A rozhodli se, že pokud to jen bude možné, odčiní svou nevěru vyznáním Krista před celým světem. ... Odložili všechny neshody a touhu po prvenství, semkli se a vytvořili pravé křesťanské společenství.“ (AA 36.37; PNL 22.23)

Aplikace

Co bys chtěl udělat pro posílení své víry? Co se můžeš naučit z toho, co jsi udělal v minulosti, ale pak jsi toho litoval? Jak ti tato zkušenost může pomoci prožívat lepší budoucnost?

Od Babylona po Letnice

6A když se ozval ten zvuk, sešlo se jich mnoho a užasli, protože každý z nich je slyšel mluvit svou vlastní řečí. 7Byli ohromeni a divili se: „Což nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje? 8Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči?“ (Sk 2,6–8)

Osobní studium

Dny duchovní přípravy po Ježíšově nanebevstoupení vyvrcholily událostmi Letnic. Hned první verš kapitoly popisující tyto události říká, že dříve, než na učedníky sestoupil Duch svatý, byli všichni shromážděni na jednom místě (Sk 2,1).

Ve Starém zákoně byly Letnice v pořadí druhým ze tří velkých svátků, kterých měl povinnost se zúčastnit každý izraelský muž. Svátek se konal padesát dní po Velikonocích. Během Letnic přinášeli Izraelci Bohu první ovoce letní úrody jako oběť díkůvzdání.

Je velmi pravděpodobné, že v prvním století byla součástí tohoto svátku i oslava přijetí zákona na hoře Sínaj (Ex 19,1). To by znamenalo odkaz na důležitost Božího zákona jako součást křesťanského poselství o Ježíši, jehož smrt nabízí každému kajícímu odpuštění přestoupení Božího zákona. Jeden z klíčových textů, který se týká posledních dnů, hovoří současně o zákonu a o evangeliu: „Zde se ukáže vytrvalost svatých, kteří zachovávají Boží přikázání a věnost Ježíši.“ (Zj 14,12) Podobně jako na hoře Sínaj, kde Mojžíš přijal Desatero (Ex 19,16–25; Žd 12,18), se i během Letnic odehrálo množství nadpřirozených úkazů. „Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat.“ (Sk 2,2–4)

Přečti si text Sk 2,5–13. V čem podle tebe spočívá důležitost popsanych událostí?

Letnice měly být radostným svátkem, svátkem díkůvzdání Bohu za hojnost a úrodu. Z toho pravděpodobně vyplývá, proč byli učedníci falešně obviněni z opilosti (Sk 2,13–15). Boží moc můžeme pozorovat především v zázraku mluvení a porozumění různým jazykům. Na svátek přišli do Jeruzaléma Židé z celé Římské říše. Právě oni mohli slyšet poselství o Mesiáši Ježíši ve svých jazycích.

V určitém smyslu jsou právě Letnice symbolem nápravy, obnovy toho, co se událo v souvislosti se stavbou babylonské věže, když Bůh zmátl řeč lidí, lidstvo bylo rozptýleno po celé zemi a začaly vznikat různé etnické skupiny. Zázrak milosti začal sjednocovat roztržštěnou lidskou rodinu. Jednota Boží církve v celosvětovém rozsahu je svědectvím o podstatě Božího království jako obnovy toho, co se ztratilo v Babylonu.

Aplikace

Proč je někdy tak těžké dohodnout se s jinými lidmi, přestože mluvíme stejným jazykem? Co můžeš ty sám udělat pro to, abyste si v církvi lépe rozuměli?

Jednota společenství

⁴² Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. ⁴³ Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. ⁴⁴ Všichni, kteří uvěřili, byli spolu a měli všechno společné. ⁴⁵ Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. ⁴⁶ Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. ⁴⁷ Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse. (Sk 2,42–47)

Osobní studium

V reakci na Petrovo kázání a na jeho výzvu kát se a přijmout záchranu se asi tři tisíce lidí rozhodlo přijmout Ježíše jako Mesiáše a naplnění starozákonních zaslíbení daných Izraelcům. Bůh v srdcích těchto lidí konal své dílo. Mnozí již dříve o Ježíši slyšeli a možná putovali do Jeruzaléma v touze setkat se s ním. Někteří mohli již dříve slyšet jeho poselství o Boží záchraně, ale nerozhodli se ho následovat. Během Letnic Bůh zázračně zasáhl do života učedníků a použil si je jako svědky Ježíšova vzkříšení. Nyní už chápali, že v Ježíšově jménu mohou lidé přijmout odpuštění svých hříchů (Sk 2,38).

Jaké aktivity prvních Ježíšových následovníků popisuje úvodní text? Díky čemu vznikla a fungovala tato nádherná jednota věřících?

Je pozoruhodné, že jako první je v uvedených verších zmíněno, že noví učedníci „vytrvale poslouchali učení apoštolů“. I dnes vnímáme právě studium Písma jako důležitý prostředek, který napomáhá duchovnímu růstu nových věřících. Ježíš ve svém pověření v souvislosti se získáváním učedníků apoštolům řekl: „A učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.“ (Mt 28,20) Lidé v tomto novém společenství věnovali čas tomu, aby se od apoštolů naučili vše o Ježíši. Velmi pravděpodobně se dozvěděli o Ježíšových skutcích a službě. Apoštolové je určitě zasněžili i do Ježíšových kázání a podobenství. A Ježíšovy zázraky a znamení vysvětlovali jako naplnění toho, o čem psali proroci.

Nové společenství věřících věnovalo mnoho času i modlitbám a lámání chleba. Není zcela jisté, zda „lámání chleba“ je přímou zmínkou o Večeři Páně nebo jednoduše odkazem na společné jídlo, jak to naznačuje verš Sk 2,46. V uvedených verších se opakovaně zmiňuje, že první učedníci dělali všechno „společně“. Ukazuje to na skutečnost, že toto křesťanské společenství se setkávalo často a pravidelně – nejen v jeruzalémském chrámu, který sloužil jako místo jejich modlitby a bohoslužby, ale i ve svých domech. Měli tak možnost mluvit spolu i o důvěrných věcech. Jedli spolu a modlili se. Modlitba je podstatnou složkou společenství víry a je nezbytná pro duchovní růst. V textu se říká, že těmto činnostem se věnovali neustále, den co den, vytrvale.

Toto každodenní společenství pomáhalo budovat dobré vztahy i s ostatními v Jeruzalémě. O učednících se říká, že „byli všemu lidu milí“ (Sk 2,47). Dílo, které konal Duch svatý v jejich životech, zapůsobilo na lidi kolem a sloužilo jako mocné svědectví o tom, že Ježíš je skutečný Mesiáš.

Aplikace

Jak se může váš sbor inspirovat příkladem rané církve? Jak to může obohatit vaše společenství, vaše svědectví a vaši jednotu?

Štědrost a chamtivost

³²Všichni, kdo uvěřili, byli jedné mysli a jednoho srdce a nikdo neřikal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné. ³³Boží moc provázela svědectví apoštolů o vzkříšení Pána Ježíše a na všech spočívala veliká milost. ³⁴Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je a peníze, které utržili, ³⁵skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval. (Sk 4,32–35)

Osobní studium

Lukáš ve Skutcích zaznamenává, že jedním z přirozených důsledků společné zkušenosti prvních Ježíšových následovníků byla jejich vzájemná podpora (viz Sk 2,44.45).

Toto vzájemné dělení se o běžné potřeby nebylo požadavkem společenství, ale dobrovolným výsledkem vztahů, které prožívali. Zároveň to bylo konkrétním vyjádřením jejich jednoty. Tato vzájemná podpora nějaký čas trvala a podrobnosti o ní se dozvídáme ve Skutcích 4 a 5. Jak uvidíme později, toto téma se objevuje i na dalších místech Nového zákona.

Právě v tomto kontextu se poprvé dozvídáme o Barnabášovi. Patřil zřejmě mezi bohatší a vlastnil pozemek, který prodal a utržené peníze věnoval apoštolům pro potřeby celého společenství (Sk 4,36.37). Barnabáš je popsán jako příklad hodný následování.

Přečti si text Sk 4,32–37 a 5,1–11. Porovnej chování a pohnutky Barnabáše a Ananiáše se Safírou. V čem byl hlavní problém této manželské dvojice? Jak by se podobné jednání mohlo projevit i v dnešní církvi?

Kromě hříchu přímé lži Duchu svatému projevili tito manželé i chamtivost. Pravděpodobně žádný jiný hřích nedokáže tak výrazně a rychle poškodit vzájemné společenství a bratrskou lásku jako sobectví a chamtivost. Pokud Barnabáše vnímáme jako pozitivní příklad ducha obětavosti a nezištnosti členů rané církve, Ananiáš a Safira jsou přesným opakem. Lukáš je upřímný a ve svém záznamu zmiňuje i tyto mravně zkažené členy společenství.

V Desateru (Ex 20,1–17) se poslední přikázání (o chamtivosti) odlišuje od ostatních. Zatímco předchozí přikázání hovoří o jednání, které viditelně přestupuje Boží vůli zjevenou lidem, poslední přikázání se soustřeďuje na to, co je skryto v srdci člověka. Hřích chamtivosti není skutkem – jde spíše o myšlenkový proces. Chamtivost a její věrný druh, sobectví, nejsou viditelným hříchem, ale vyjadřují stav hříšné lidské přirozenosti. Viditelným se stávají, až když se projeví sobeckým jednáním – jako tomu bylo v případě Ananiáše a Safiry. V určitém smyslu bychom mohli říci, že v posledním přikázání je vystižen kořen zla a jeho projevy jsou odsuzovány předchozími přikázáními. Chamtivost otevřela srdce Ananiáše a Safiry satanovu vlivu, který vedl k tomu, že začali lhát Bohu. Jejich jednání se v určitém smyslu podobalo jednání Jidáše.

Aplikace

Jakým způsobem se dá ze života člověka vymýtit chamtivost? Proč je vděčnost za to, co máme, mocnou protilátkou vůči tomuto zlu?

Pamatujme na chudé

8Bůh má moc zahrnout vás všemi dary své milosti, abyste vždycky měli dostatek všeho, co potřebujete, a ještě vám přebývalo pro každé dobré dílo, 9jak je psáno: „Rozdělit štědrě, obdaroval nuzné, dobrota jeho trvá navěky.“ (2K 9,8.9)

Osobní studium

Dávání z vlastních prostředků bylo velmi často hmatatelným vyjádřením jednoty rané křesťanské církve. Štědrost popsaná v prvních kapitolách knihy Skutky se projevuje i později, když Pavel vyzývá církevní sbory v Makedonii a Achaji, aby přispěly na pomoc chudým v Jeruzalémě (viz Sk 11,27–30; Ga 2,10; Ř 15,26 a 1K 16,1–4). Tato sbírka je konkrétním vyjádřením skutečnosti, že sbory, v nichž měli hlavní zastoupení křesťané z pohanů, se staraly a milovaly bratry a sestry se židovským původem v Jeruzalémě. Navzdory kulturním a národnostním rozdílům spolu všichni tvořili tělo Kristovo a v srdci uchovávali stejné evangelium. Tato vzájemná péče nebyla jen projevem již existující jednoty církve, ale tímto způsobem se jednota nadále posilovala.

Přečti si text 2K 9,1–15. Jaké ovoce podle Pavla přinese štědrost, kterou projeví věřící v Korintu?

Zkušenost jednoty v rané církvi naznačuje, co všechno bychom mohli udělat i my dnes. Jednota se však nezrodí bez konkrétního odevzdání se či bez závazku, pro který se věřící rozhodnou. Vedoucí společenství církve tehdy vnímali, že je důležité budovat jednotu v Kristu. Láska mezi mužem, ženou a jejich dětmi je závazkem, který je třeba každý den rozvíjet a zvelebovat. Podobně je to i s jednotou mezi věřícími. Jednota, kterou máme v Kristu, se projevuje a buduje různými způsoby.

Viditelnými prvky, které rozvíjely jednotu prvotní církve, byly modlitba, bohoslužba, společná víze a studium Božího slova. Noví křesťané nejen pochopili své poslání kázat evangelium všem národům, ale uvědomili si i to, že mají odpovědnost za laskavou péči jeden o druhého. Jejich jednota se projevila ve štědrosti a vzájemné podpoře nejen v místní komunitě, ale i v podpoře vzdálených církevních sborů. „Jejich obětavost svědčila o tom, že Boží milost nepřijali nadarmo. Takovou štědrost mohli projevovat jedině díky posvěcení Duchem svatým. Pro věřící i nevěřící to byl zázrak Boží milosti.“ (AA 344; PNL 198)

Aplikace

Jakou zkušenost v prokazování štědrosti vůči jiným máš ty osobně? Jakou zkušenost s tím má vaše církevní společenství? Můžeš potvrdit, že se štědrým dáváním přichází požehnání?

Podněty k zamyšlení

Z knihy *Poslové naděje a lásky* si pozorně přečtete kapitolu „Letnice“.

„Tato štedrost ze strany věřících byla důsledkem vylití Ducha svatého. Všichni, kdo uvěřili evangeliu, ‚byli jedné mysli a jednoho srdce‘ (Sk 4, 32). Spojoval je jeden společný zájem – úspěšně splnit úkol, jímž byli pověřeni. Chamtivost neměla v jejich životě žádné místo. Svě bratry a věc, kterou zastávali, milovali víc než peníze a majetek. Svými skutky dosvědčovali, že lidé pro ně mají větší hodnotu než světský blahobyt.“

A tak tomu bude vždy, když život člověka ovládne Duch svatý. Lidé naplnění Kristovou láskou se budou řídit příkladem toho, který se kvůli nim stal chudým, aby oni jeho chudobou zbohatli. Všechny dary přijaté od Boha, jako jsou peníze, čas nebo moc, budou považovat pouze za prostředky k povznesení díla evangelia. Tak tomu bylo v prvotní církvi; a pokud se v dnešní církvi stane, že se členové pod vlivem Ducha odvrátí od věcí tohoto světa a budou ochotni přinášet oběti, aby mohli jejich bližní slyšet evangelium, pak budou mít zvěstované pravdy na posluchače mocný vliv.“ (AA 70.71; PNL 41)

Otázky k rozhovoru

1. *Připomeňte si faktory z lekce na tento týden, které pomáhaly budovat jednotu v rané církvi. V čem jednáme jako církve podobně? Co nám chybí a v čem bychom se měli inspirovat prvními křesťany?*
2. *Vzpomínali jsme, že církevní sbory v počátcích křesťanství štedře podporovaly chudé věřící v Jeruzalémě. V čem konkrétně nám může být jejich jednání příkladem a povzbuzením? Jak se může váš sbor zapojit do zmírnění problémů chudých a postarat se o jejich základní potřeby?*
3. *Co se můžeme naučit ze smutného příběhu o Ananiášovi a Safíře? Jak rozumíte zmínce o tom, že když se lidé dozvěděli, co se Ananiášovi a Safíře stalo, „na všechny, kteří to slyšeli, padla velká bázeň“ (Sk 5,5).*

Shrnutí

Raná církev prožívala mimořádný růst, protože Ježíšovi učedníci se připravovali na vylití zaslíbeného Ducha. Díky jejich vzájemnému společenství a společně prožívané víře mohl Duch svatý připravit jejich srdce na Letnice. Po Letnicích Duch svatý pokračoval v proměně tohoto nového společenství. Můžeme to pozorovat nejen v jejich vzájemné štedrosti a projevech lásky a podpory, ale také v neustálém růstu církve.

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: